

Súd: Najvyšší súd SR  
Spisová značka: 4Cdo/49/2019  
Identifikačné číslo spisu: 1103899581  
Dátum vydania rozhodnutia: 29.01.2020  
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Svetlovská  
Funkcia: sudca  
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1103899581.1

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov: 1/ Ing. arch. E. a 2/ T., obaja bývajúci v Y., obaja zastúpení advokátskou kanceláriou Mgr. Martin Dohňanský, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Za Kasárňou 1 proti žalovanej KOTTON COMPANY, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Námestie SNP 13, IČO: 46 469 133, o nahradenie vyhlásenia vôle, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 7C/67/2003, o dovolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 10. novembra 2016, sp. zn. 9Co/200/2015, takto

### rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej nárok na náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

### Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 20. februára 2015, č. k. 7C/67/2003-360 zamietol žalobu žalobcov, ktorou sa voči žalovanej domáhali nahradenia prejavu jej vôle ako predávajúceho na kúpnopredajnej zmluve v prospech žalobcov ako kupujúcich, predmetom ktorej je prevod vlastníckeho práva k v žalobe bližšie špecifikovaným nehnuteľnostiam za celkovú kúpnu cenu 30 634,38 eur; zároveň súd prvej inštancie zaviazal žalobcov 1/, 2/ k náhrade trov konania žalovanej vo výške 8 166,16 eur a trov štátu vo výške 1 031,35 eur. V odôvodnení svojho rozhodnutia s poukazom na § 17 ods. 3, § 29 ods. 2, 6, 8, § 29b ods. 1 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov, účinného v čase podania žiadosti (ďalej len „zákon č. 182/1993 Z. z.“), uviedol, že polyfunkčný dom, v ktorom sa nachádza aj predmetná nehnuteľnosť - byt, ktorého prevodu sa žalobcovia v konaní domáhali, bol postavený v roku 1935 a daný do užívania na základe rozhodnutia Mestského notárskeho úradu v Bratislave z 30. augusta 1935 a žalobcovia rozhodnutím o schválení dohody o výmene bytu vydaným Obvodným národným výborom v Bratislave zo 6. júna 1980 sa na základe dohody o odovzdaní a prevzatí bytu uzatvorenej medzi štátnym podnikom Vódohospodárska výstavba, so sídlom v Bratislave, Námestie SNP 13, stali

užívateľmi sporného bytu. Súd prvej inštancie ďalej mal za preukázané zo zakladateľskej listiny Slovenskej kreditnej banky, a. s., že polyfunkčný dom bol vložený v roku 1992 ako nepeňažný vklad jedným zo zakladateľov, a to spoločnosťou Vodohospodárska výstavba, š. p. a následne v roku 1998 v súvislosti so založením spoločnosti Kredit financial group, a. s., ktorej zakladateľom bola aj spoločnosť Slovenská kreditná banka, a. s., ktorá, ako nepeňažný vklad, vložila do spoločnosti predmetný polyfunkčný bytový dom, ktorý bol následne prevádzaný na ďalšie subjekty, medzi iným aj na súčasnú žalovanú, a to na základe kúpno predajnej zmluvy. Ako súd prvej inštancie ďalej uviedol, žalobcovia žiadosťou z 18. októbra 1999 požiadali spoločnosť Kredit financial group, a. s. (ďalej len „KFG, a. s.“) o prevod vlastníctva k bytu, ktorá listom zo 17. januára 2000 potvrdila prijatie predmetnej žiadosti. Súd prvej inštancie zdôraznil predpoklad existencie kontraktnej povinnosti previesť vlastníctvo k bytu za regulovanú cenu v zmysle § 29 ods. 8 zákona č. 182/1993 Z. z., ktorým je jednak titul nadobudnutia vlastníckych práv k bytu alebo bytovému domu na základe osobitného predpisu v zmysle § 29 ods. 7 zákona č. 182/1993 Z. z., povinný subjekt uvedený v § 17 ods. 3 zákona č. 182/1993 Z. z., ako aj predmet spôsobilý prevodu spĺňajúci definíciu bytu podľa § 2 ods. 1 zákona č. 182/1993 Z. z., pričom uvedené podmienky musia byť splnené kumulatívne. Súd prvej inštancie preto ďalej uviedol, že kontraktná povinnosť by sa na spoločnosť KFG, a. s. (ako právnej predchodkyne žalovanej) vzťahovala len za predpokladu splnenia podmienok stanovených v § 29 ods. 8 zákona č. 182/1993 Z. z., a to, ak by uvedená spoločnosť bola obchodnou spoločnosťou s účasťou štátu a konštatoval, že zákon síce ustanovuje v § 29 ods. 7 kontraktnú povinnosť uzavrieť zmluvu s nájomcami bytov aj pre obchodné spoločnosti s účasťou štátu, neplatí to však v danom prípade, keď mal za preukázané, že predmetný byt bol nadobudnutý do vlastníctva KFG, a. s., ktorej zakladateľom bola spoločnosť Slovenská kreditná banka, a. s. s nepriamou majetkovou účasťou štátu. V zmysle uvedeného preto súd prvej inštancie ustálil, že na spoločnosť KFG, a. s. sa nevzťahovali ustanovenia zákona č. 182/1993 Z. z., keď tento záver je podporený aj vyjadrením Ministerstva financií Slovenskej republiky zo 14. decembra 2009, a preto mal za to, že nebola splnená už prvá podmienka, a to existencia kontraktnej povinnosti spoločnosti KFG, a. s. v čase podania žiadosti previesť vlastníctvo k bytu za regulovanú cenu žalobcom. Z predložených dokladov ďalej nemal súd prvej inštancie za preukázané, že predmetný byt bol rozhodnutím príslušného úradu trvalo určený na bývanie a za takúto listinu nepovažoval výmer Mestského notárskeho úradu v Bratislave č. 36202/, stav. I. 1935 z 30. augusta 1935. Z listu vlastníctva č. 1994 rovnako súdu prvej inštancie vyplynulo, že sa jedná o budovu, druh stavby - iná stavba, nie o bytový dom, čo bolo konštatované aj vo vyjadrení Ministerstva financií Slovenskej republiky zo 4. októbra 2011. Okrem neexistencie kontrakčnej povinnosti spoločnosti KFG, a. s. súd prvej inštancie ustálil, že predmetná nehnuteľnosť, ktorej prevodu sa žalobcovia domáhajú, nie je bytom v zmysle § 2 ods. 1 zákona č. 182/1993 Z. z., a teda nie je predmetom spôsobilým na prevod v zmysle § 2 ods. 1 a 2 zákona č. 182/1993 Z. z. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 142 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O. s. p.“).

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 10. novembra 2016, sp. zn. 9Co/200/2015 I. napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej a v časti náhrady trov konania štátu potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“), II. v časti náhrady trov prvostupňového konania rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 C. s. p. zmenil tak, že uložil žalobcom zaplatiť žalovanej náhradu trov konania vo výške 2 260,95 eur, III. žiadnej zo strán nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia s poukazom na § 2 ods. 1, § 29 ods. 2, 7, 8, § 17 ods. 3 písm. a/ až f/ zákona č. 182/1993 Z. z. uviedol, že súd prvej inštancie svoje rozhodnutie patričným spôsobom odôvodnil, na toto odôvodnenie odvolací súd poukázal, s ním sa stotožnil a na zdôraznenie jeho správnosti dodal, že obchodná spoločnosť s účasťou štátu, tak ako je definovaná v § 17 ods. 3 písm. c/ zákona č. 182/1993 Z. z., je spoločnosť, kde bude jediným zakladateľom štát alebo kde je štát z jedným z akcionárov, alebo zakladateľov, t. j. musí ísť o priamu majetkovú účasť štátu. Odvolací súd preto ďalej uviedol, že ani jedným zo zakladateľov spoločnosti KFG, a. s. nebol štát, keďže zakladateľom bola Slovenská kreditná banka, a. s. a spoločnosť MK-TRADE, s. r. o., a preto spoločnosť KFG, a. s. nebola

spoločnosťou s účasťou štátu ani obchodnou spoločnosťou založenou obchodnou spoločnosťou uvedenou v písm. c/ (§ 17 ods. 3 písm. d/ zákona

č. 182/1993 Z. z.). Odvolací súd s poukazom na zákon č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku zdôraznil, že hoci niektorí zakladatelia Slovenskej kreditnej banky, a. s. boli štátne podniky, neznamena to, že zakladateľmi bol štát, keď štátny podnik nie je možné stotožniť so štátom, keďže štátny podnik je právnickou osobou, ktorý vystupuje v právnych vzťahoch vo svojom mene a nesie zodpovednosť vyplývajúcu z týchto vzťahov a má právo majetok, ktorý spravuje, držať, užívať ho a nakladať s ním v súlade s právnymi predpismi. V danom prípade preto treba striktné odlišovať štát - Slovenskú republiku ako právnickú osobu a štátny podnik

ako právnickú osobu, keďže sa jedná o dva rôzne subjekty so samostatnou právnou subjektivitou. Ohľadne spôsobilosti predmetnej nehnuteľnosti na prevod v zmysle § 2 ods. 1 zákona č. 182/1993 Z. z. nepovažoval za rozhodujúci stav faktický, t. j. spôsob užívania miestností alebo súboru miestností, ale kolaudačný stav, nakoľko ak sa v kolaudačnom rozhodnutí povoľuje užívanie stavby k určenému účelu, potom aj zmeny v spôsobe užívania stavby sú prípustné len na základe rozhodnutia stavebného úradu o zmene užívania stavby. Odvolací súd vzhľadom na vyššie uvedené dospel k záveru, že v konaní nebolo preukázané,

že priestor, ktorý žalobcovia žiadajú previesť do svojho vlastníctva, je bytom v zmysle ustanovení § 2 ods. 1 zákona č. 182/1993 Z. z. V časti náhrady trov konania na súde prvej inštancie odvolací súd zmenil v zmysle § 10 ods. 1 a § 11 ods. 1 písm. a/ Vyhlášky MS SR

č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb,

keď hodnotu predmetu sporu nemožno vyjadriť v peniazoch a podanou žalobou žalobcov

sa teda nemá (a ani nemôže) priamo priznať právo, hodnota ktorého je vyjadriteľná v peniazoch. Navyše odvolací súd uviedol, že konanie a správanie sa strán sporu nevykazujú žiadne znaky výnimočnosti, takže nie je možné aplikovať ustanovenie § 150 ods. 1 O. s. p., ktoré je možné aplikovať len v celkom výnimočných prípadoch. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 2 a § 262 ods. 1, 2 C. s. p.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podali žalobcovia (ďalej aj „dovolatelia“) dovolanie s tým, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu závisel od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená

(§ 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.). Ako dovolatelia zdôraznili, odvolací súd nesprávne právne posúdil kontrakčnú povinnosť žalovanej, keď iba skonštatoval, že nešlo o priamu majetkovú účasť štátu. Podľa názoru dovolateľov, súdy pochybili pri právnom posúdení, že kontrakčná povinnosť podľa § 17 ods. 3 zákona č. 182/1993 Zb. sa vzťahuje výlučne na obchodnú spoločnosť s priamou účasťou štátu. Dovolatelia sú toho názoru, že kontrakčná povinnosť sa vzťahuje na všetky subjekty, na ktoré prešli byty, ktoré boli vo vlastníctve štátu alebo štátnych podnikov, tzn. boli vybudované z verejných zdrojov, preto sa podľa nich kontrakčná povinnosť vzťahuje aj na právnych predchodcov žalovanej. Konkretizovali právnu otázku, či v prípade, ak štátne podniky, štátne rozpočtové organizácie alebo štátne príspevkové organizácie prevedú domy alebo ich časti do vlastníctva obce, alebo obchodnej spoločnosti s akoukoľvek účasťou štátu, sa na nadobúdateľa vzťahuje kontrakčná povinnosť. Ďalej dovolatelia namietali nesprávne konštatovanie súdov nižších inštancií, že výmer Mestského notárskeho úradu v Bratislave č. 36202/stav.I.1935 z 30. augusta 1935 nie je rozhodnutie, ktoré by určovalo, že predmetný byt je trvalo určený na bývanie. V ďalšom dovolatelia podrobne rozoberali skutkový a právny stav veci. Z týchto dôvodov navrhli napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spolu s rozsudkom súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalovaná sa k podanému dovolaniu žalobcov písomne nevyjadрила.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“)

ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote

(§ 427 ods. 1 C. s. p.) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 C. s. p.), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), skúmal prípustnosť dovolania

bez nariadenia pojednávania (§ 443 C. s. p.). Dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá C. s. p.) dovolací súd uvádza nasledovné:

6. V zmysle § 419 C. s. p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p. (poznámka dovolacieho súdu: pokiaľ sa v ďalšom texte odkazuje v zátvorke na „Cdo“, ide o odkaz na rozhodnutie najvyššieho súdu príslušnej spisovej značky).

7. Podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Relevanciu podľa tohto ustanovenia má len právna (nie skutková) otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Musí ísť pritom o takú právnu otázku, ktorá bola podľa názoru dovolateľa odvolacím súdom vyriešená nesprávne (porovnaj § 432 ods. 1 C. s. p.) a pri ktorej - s prihliadnutím na individuálne okolnosti veci (prípadu) - zároveň platí, že ak by bola vyriešená správne, súdy by nevyhnutne rozhodli inak, pre dovolateľa priaznivejším spôsobom.

8. V danom spore sa žalobcovia podľa § 17 ods. 3, § 29 ods. 2, 6, 8, § 29b ods. 1 zákona č. 182/1993 Z. z. domáhali nahradenia prejavu vôle žalovanej ako predávajúcej na kúpnopredajnej zmluve v prospech žalobcov ako kupujúcich, predmetom ktorej mal byť prevod vlastníckeho práva k v žalobe bližšie špecifikovaným nehnuteľnostiam za celkovú kúpnu cenu 30 634,38 eur.

9. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 182/1993 Z. z. bytom sa na účely tohto zákona rozumie miestnosť alebo súbor miestností, ktoré sú rozhodnutím stavebného úradu trvalo určené na bývanie a môžu na tento účel slúžiť ako samostatné bytové jednotky. Bytovým domom (ďalej len „dom“) sa na účely tohto zákona rozumie budova, v ktorej je viac ako polovica podlahovej plochy určená na bývanie a má viac ako tri byty a v ktorej byty a nebytové priestory sú za podmienok ustanovených v tomto zákone vo vlastníctve alebo spoluvlastníctve jednotlivých vlastníkov a spoločné časti domu a spoločné zariadenia tohto domu sú súčasne v podielovom spoluvlastníctve vlastníkov bytov a nebytových priestorov (§ 2 ods. 2 zákona č. 182/1993 Z. z.).

10. Podľa § 17 ods. 3 písm. c/ a d/ zákona č. 182/1993 Z. z. dohodnutá cena bytu a pozemkov podľa odseku 1 nesmie prevýšiť cenu určenú podľa § 18, 18a a 18b, ak sa byt prevádza do vlastníctva doterajšieho nájomcu z vlastníctva obchodnej spoločnosti s účasťou štátu alebo Fondu národného majetku Slovenskej republiky alebo obce, alebo obchodnej spoločnosti založenej obchodnou spoločnosťou uvedenou v písmene c/, alebo družstvom uvedeným v písmene d/.

11. Podľa § 29 ods. 2 zákona č. 182/1993 Z. z. štátne podniky, štátne podniky v likvidácii, štátne rozpočtové organizácie a štátne príspevkové organizácie a bytové družstvá sú povinné s nájomcom bytu, garáže alebo s nájomcom ateliéru uzatvoriť zmluvu o prevode vlastníctva bytu, garáže alebo ateliéru do dvoch rokov odo dňa, keď nájomca požiada o prevod vlastníctva bytu, garáže alebo ateliéru. Nájomca môže po uplynutí tejto lehoty podať návrh na súd, aby uložil splnenie tejto povinnosti. Podľa ods. 6, ak štátne podniky, štátne rozpočtové organizácie alebo štátne príspevkové organizácie prevedú domy alebo ich časti do vlastníctva obce, alebo obchodnej spoločnosti podľa odseku 5, vzťahuje sa na nadobúdateľa povinnosť podľa odseku 2, pričom cena musí byť dohodnutá v súlade s § 17 ods. 3. Podľa ods. 7 vlastník domu, ktorý nadobudol dom do vlastníctva podľa osobitného predpisu z vlastníctva štátu, Slovenského pozemkového fondu, obce, bytového družstva, obchodnej spoločnosti s účasťou obce, štátu alebo bytového družstva, alebo Fondu národného majetku Slovenskej republiky alebo z vlastníctva družstva alebo z vlastníctva obchodnej spoločnosti uvedenej v § 17 ods. 3 písm. e/, alebo ak ide o byty alebo o ateliéry v domoch nadobudnutých podľa osobitného predpisu, nemôže previesť vlastníctvo domu podľa osobitného predpisu, ak v dome požiadal nájomca o prevod vlastníctva bytu. Cena bytu nesmie presiahnuť cenu

uvedenú v § 18

ods. 1 a § 18a ods. 1. Podľa ods. 8 vlastníci domov uvedení v odseku 7 a v § 17 ods. 3 písm. c/ až f/ sú povinní s nájomcom bytu uzatvoriť zmluvu o prevode vlastníctva bytu do dvoch rokov odo dňa, keď nájomca požiada o prevod vlastníctva bytu. Ak nájomca požiadal o prevod vlastníctva bytu pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, vlastník domu je povinný s nájomcom bytu uzatvoriť zmluvu o prevode vlastníctva bytu do dvoch rokov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona. Nájomca môže po uplynutí tejto lehoty podať návrh na súd, aby uložil splnenie tejto povinnosti. Cena bytu a cena pozemku nesmie presiahnuť cenu uvedenú v § 18 ods. 1 a v § 18a ods. 1.

12. Pre účely ďalšieho výkladu dovolací súd uvádza, že vo všeobecnosti platí, že ak niektorý zákon podmieňuje vznik určitého nároku kumulatívnym splnením viacerých predpokladov, súd žalobe vyhovie iba vtedy, keď sú dané všetky zákonom stanovené predpoklady vzniku nároku, inak žalobu zamietne. Pokiaľ súd žalobe uplatňujúcej taký nárok vyhovie, pre úspech dovolania žalovaného stačí, ak v procesne prípustnom dovolaní dôvodne spochybni správnosť riešenia právnej otázky, týkajúcej sa čo aj len jedného z viacerých predpokladov. Iná situácia ale nastáva, keď súd žalobu týkajúcu sa takého nároku zamietne. Žalobca vtedy ako dovolateľ dosiahne v dovolacom konaní úspech, len ak opodstatnene spochybni správnosť riešenia buď tej jedinej právnej otázky, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu alebo súčasne všetkých tých otázok, na riešení ktorých spočívalo dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu.

13. V danom prípade súdy konštatovali, že predpokladom existencie kontraktačnej povinnosti previesť vlastníctvo k bytu za regulovanú cenu v zmysle § 29 ods. 8 zákona č. 182/1993 Z. z. je kumulatívne splnenie podmienok, ktorými je jednak titul nadobudnutia vlastníckych práv k bytu alebo bytovému domu na základe osobitného predpisu (§ 29 ods. 7 zákona č. 182/1993 Z. z.), povinný subjekt uvedený v § 17 ods. 3 zákona č. 182/1993 Z. z., ako aj predmet spôsobilý prevodu spĺňajúci definíciu bytu podľa § 2 ods. 1 zákona č. 182/1993 Z. z. Na základe výsledkov vykonaného dokazovania súdy nižších inštancií dospeli k záveru, že žalovaná nemá uvedenú kontrakčnú povinnosť, nakoľko ani jedným zo zakladateľov spoločnosti KFG, a. s. (ako právnej predchodkyne, resp. predchádzajúcej vlastníčky pred žalovanou) nebol štát, keďže zakladateľom bola Slovenská kreditná banka, a. s. a spoločnosť MK-TRADE, s. r. o., a preto spoločnosť KFG, a. s. nebola spoločnosťou s účasťou štátu ani obchodnou spoločnosťou založenou obchodnou spoločnosťou uvedenou v písm. c/ (§ 17 ods. 3 písm. c/, d/ zákona č. 182/1993 Z. z.). Zároveň súd prvej inštancie, tak aj odvolací súd konštatovali neunesenie dôkazného bremena na strane žalobcov, keďže z vykonaného dokazovania mali za preukázané, že priestor, ktorý žalobcovia žiadajú previesť do svojho vlastníctva nie je bytom v zmysle ustanovení § 2 ods. 1 zákona č. 182/1993 Z. z. Vychádzali pritom nie z faktického využitia nehnuteľnosti, ale z listu vlastníctva č. 1994, v zmysle ktorého sa predmetná nehnuteľnosť nachádza v stavbe, ktorá nie je bytovým domom, ale druhovo inou budovou a rovnako z neexistencie kolaudačného rozhodnutia, ktoré by definovalo predmetnú stavbu ako bytový dom, resp. predmet prevodu ako byt trvalo určený na bývanie. Dovolací súd k tomu poznamenáva, že pokiaľ súd na základe výsledkov dokazovania zisťuje kumulatívne splnenie podmienok pre vznik kontrakčnej povinnosti strany sporu, rieši aj skutkové otázky. Výsledkom tejto činnosti súdu sú aj skutkové zistenia a z nich vyvozené aj skutkové (nie len právne) závery súdu. Hodnotiaci skutkový záver súdu, ktorý tvorí podstatu tohto výsledku, nepredstavuje právne posúdenie. Tento skutkový záver súdov nemožno v dovolacom konaní úspešne spochybniť - dovolací súd je totiž viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 C. s. p.), a to aj vtedy, keď je v dovolaní spochybňovaný (aj) skutkový stav zistený odvolacím súdom. Najvyšší súd preto v danom dovolacom konaní vychádzal zo skutkového zistenia odvolacieho súdu, že nedošlo ku kumulatívnemu splneniu podmienok pre vznik kontrakčnej povinnosti žalovanej.

14. I keď odvolací súd nezostal len pri uvedenom skutkovom závere (že nedošlo ku kumulatívnemu splneniu podmienok pre vznik kontrakčnej povinnosti žalovanej) a pristúpil aj k

posudzovaníu splnenia ďalších predpokladov vzniku žalobou uplatneného nároku, nič to nemení na tom, že svoje rozhodnutie založil aj na tom, že už len samo nepreukázanie existencie spôsobilého predmetu pre prevod do vlastníctva žalobcov predstavuje dôvod na zamietnutie žaloby, lebo znamená absenciu jedného z viacerých predpokladov, ktoré musia byť spolu s ďalšími predpokladmi kumulatívne splnené, ak má vzniknúť nárok v zmysle § 29 ods. 8 zákona č. 182/1993 Z. z.

15. Žalobcovia vyvodzujú prípustnosť jeho dovolania z § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. Nimi zadefinovaná právna otázka (či v prípade, ak štátne podniky, štátne rozpočtové organizácie alebo štátne príspevkové organizácie prevedú domy alebo ich časti do vlastníctva obce, alebo obchodnej spoločnosti s akoukoľvek účasťou štátu, sa na nadobúdateľa vzťahuje kontrakčná povinnosť) by mohla mať znaky relevantné v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. iba vtedy, ak by výsledok jej riešenia (posúdenia a vyhodnotenia) odvolacím súdom predstavoval jediný a výlučný dôvod, pre ktorý nebolo ich žalobe vyhovené. Žalobcovia

ale túto otázku nastolili v inej situácii, v ktorej zamietnutie ich žaloby opodstatňoval aj samotný skutkový záver súdu, že v spore nebola preukázaná existencia spôsobilého predmetu kontrakčnej povinnosti. Predmetná „dovolacia“ otázka sa teda v okolnostiach tohto dovolacieho konania netýkala takého predpokladu vzniku nároku žalobcov na kontrakčnú povinnosť žalovanej podľa § 29 ods. 8 zákona č. 182/1993 Z. z., výlučne na ktorom spočíva dovolaním napadnuté rozhodnutie. Takto dovolateľmi nastolená otázka má v danom prípade povahu (len) akademickú, ktorej zodpovedanie odvolacím súdom by nemohlo viesť k zrušeniu alebo zmene dovolaním napadnutého rozhodnutia. Prítom cieľom civilného sporového konania (aj pred dovolacím súdom) je poskytnúť reálnu ochranu právam, nie riešiť teoretické otázky, ktorých výsledok sa nijako nepremietne do právnej sféry procesných strán.

16. So zreteľom na uvedené dospel dovolací súd k záveru, že otázka nastolená žalobcami v dovolaní nemá v okolnostiach daného sporu (a tohto dovolacieho konania) znaky relevantné v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.; v dôsledku čoho prípustnosť ich dovolania z tohto ustanovenia nevyplýva, a preto dovolanie najvyšší súd odmietol podľa § 447 písm. f/ C. s. p.

17. Výrok o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.), avšak v danej veci dodáva, že v dovolacom konaní žalovanej vznikol zásadne nárok na náhradu trov dovolacieho konania v zmysle § 255 ods. 1 C. s. p., s tým, že o výške náhrady trov konania v zmysle § 262 ods. 2 C. s. p. by mal rozhodnúť súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením.

18. Z obsahu spisu vyplýva, že v danom prípade bola žalovaná v dovolacom konaní pasívna, nevykonala žiaden procesný úkon, náhradu trov konania si neuplatnila a podľa obsahu spisu jej ani žiadne trovy v dovolacom konaní nevznikli.

19. Civilný sporový poriadok výslovne nerieši situáciu, ak strana, ktorá na základe procesných ustanovení má nárok na náhradu trov konania, o náhradu trov zjavne neprejavila záujem, bola v konaní pasívna a podľa obsahu spisu jej v dovolacom konaní ani žiadne trovy nevznikli. Na daný prípad nie sú k dispozícii ani analogicky použiteľné ustanovenia Civilného sporového poriadku alebo iného zákona (analogia legis alebo iuris).

20. Dovolací súd preto s použitím Základných princípov čl. 4 ods. 2 C. s. p. aplikoval na rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania princíp racionálneho zákonodarcu a o náhrade trov konania žalovanej rozhodol podľa fiktívnej normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom. Vychádzal pritom z pomyselnej normy, že ak si strana náhradu trov konania neuplatní, ani jej podľa obsahu spisu v konaní žiadne nevznikli, je v súlade s čl. 17 základných princípov C. s. p., zakotvujúcim procesnú ekonomiu, rozhodnúť priamo tak, že sa jej nárok na náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 C. s. p. v spojení s § 453 ods. 1 C. s. p. o priznaní nároku strane na náhradu trov konania

a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho sporu (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. februára 2018, sp. zn. 7Cdo/14/2018, R 72/2018).

21. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

**Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.